

Sipoon kunta
Kunnanpuutarhuri
Kari Ojamies
kari.ojamies@sipoo.fi

Viite: Puhelinkeskustelu 31.10.2019 ja sen jälkeen käydyt neuvottelut

Lausunto vaellusyhteyden parantamisesta Brobölen padon kohdalla

Sipoonjoen vesistön suurin pato sijaitsee Brobölessä noin kaksi kilometriä Nikkilän taajaman eteläpuolella Hindsbyntien ja Söderkullantien välissä. Vanhan myllypadon yhteyteen on rakennettu luonnonmukainen kalatie. Kalatiehen johdetaan vain osa joen virtaamasta. Kalatien toimivuus on riippuvainen patorakenteen tiiveydestä. Jo vuonna 2007 maastoinventoinneissa havaittiin Brobölen padon ohittavan kalatien kuivuneen täysin ja veden purkautuvan padon vasemmasta reunasta harjaosan ohi ja padon rakenteiden läpi. Tuolloin oli tukittu padon vettä vuotavia aukkoja laudoin ja kivin. Samanlaisia ongelmia on ollut useina vuosina ja viimeisin tiivistämistyö on tehty 2019 kesällä. Padon alapuolelta alkaa noin 100 metriä pitkä ja loiva Brobölenkoski. Koskialueen toimivuus lisääntymis- ja elinalueena on heikohko.

Sipoonjoen taimenkannan tila on heikentynyt ja kannan olemassaolo on vaarantunut. Padon yläpuolella on runsaasti lisääntymis- ja elinalueeksi sopivia alueita ja lisäkunnostuksilla niitä olisi mahdollista luoda merkittävästi lisää. Kalan kulun turvaaminen padon ohi on vaatinut toistuvia toimenpiteitä padon kunnossapidon osalta. Näistä toimenpiteistä huolimatta kalojen nousu padon yläpuolisille alueille ei ole ollut ongelmattonta padon vuotojen vuoksi. Padon olemassaololle ei nykyisin ole samanlaisia tarpeita kuin sillä on aikoinaan ollut.

Oleennaista on, että koko joen virtaama on kalojen ja vesieliöstön käytettävissä ja sen tulisi olla hankkeen lähtökohtana. Padon purkaminen ja koskialueen kunnostaminen on luonnonmukaisin vaihtoehto. Toinen vaihtoehto on nykyisen kalatien korjaaminen kokonaan niin, että pato voidaan pääosin edelleen säilyttää ja koskialue kunnostetaan.

Hankkeen toteuttamiseksi on laadittava lupahakemussuunnitelma. Uutta lupaa tai nykyisen luvan muuttamista haetaan Aluehallintovirastosta. Suunnitelman tulee sisältää tarvittavat maastomittaukset ja uoman nykytilan selvitykset sekä tarvittavat luontoselvitykset esimerkiksi vuolejokisimpukoiden esiintymisen selvittämiseksi.

Yläpuolisen joen vedenpinnan korkeus on todennäköisesti tarpeen säilyttää nykyisellä tasolla, mutta mahdolliset muutostarpeet tulee selvittää suunnittelun yhteydessä, koska padotusvaikutus ulottuu varsin kauas ylävirtaan. Tarkasteltavaksi tulee lähinnä vedenkorkeuksien laskeminen ylivirtaamalla, jos se on tarpeellista padon yläpuolisen alueen kannalta.

6.10.2020

UUDELY/11147/2020

Padon muinaisjäännösasema tulee selvittää. Sitä ei saa purkaa sitä ennen. Mikäli se on muinaismuistolain tarkoittama muinaisjäännös, tulee purkamisesta neuvotella Museoviraston kanssa (muinaismuistolaki 13 §). Patoalueen ja sen lähiympäristön kulttuurihistoriallisesti tärkeät rakenteet on muutoinkin huomioitava ja hankkeen suunnittelu on tehtävä tiiviissä yhteistyössä asianomaisten viranomaisten kanssa. Hankkeen sujuvan etenemisen kannalta on suositeltavaa hankkia maa- ja vesialueen omistajilta suostumukset ja tiedottaa heitä hankkeesta ja sen etenemisestä.

Uudenmaan ELY-keskus pitää kalankulun turvaamista ja koskialueen kunnostamista erittäin tarpeellisena toimenpiteenä ja haluaa edistää sen toteuttamista. Toimenpiteet edistävät vesienhoitolain (1299/2004) tavoitteiden mukaista vesieliöiden vapaata liikkumista ja hyvän ekologisen tilan saavuttamista Sipoonjoessa. Vaellusyhteyden varmistaminen on esitetty tärkeäksi toimenpiteeksi vesienhoidon toimenpideohjelmaan kaudelle 2022-2027.

Asiakirja on hyväksytty sähköisesti. Asian on esitellyt Erikoissuunnittelija Harri Aulaskari ja ratkaissut Johtaja Satu Pääkkönen. Asiaa Uudenmaan ELY-keskuksessa hoitaa Harri Aulaskari, puh. 0295 021 375.

TIEDOKSI

Pasi Lempinen, Henrik Wager, Antti Mäntykoski / Uudenmaan ELY-keskus

Tämä asiakirja UUELY/11147/2020 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument UUELY/11147/2020 har godkänts elektroniskt

Ratkaisija Pääkkönen Satu 06.10.2020 14:40

Esittelijä Aulaskari Harri 06.10.2020 14:11